

4. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: Навчально-методичний посібник. Київ, 2010. 96 с.

5. Огляд ролі асистентів учителів у канадських школах. Досвід провінцій Манітоба, Нова Шотландія та Альберта: посіб. / за ред. Е. Чорнобой, О. Красюкова-Еннз. Київ: Паливода А. В., 2012. 32 с.

6. Саламанская декларация о принципах, политике и практической деятельности в сфере образования лиц с особыми потребностями и рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями [Электронный ресурс] : приняты на Всемирн. конф. по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество, Саламанка, Испания, 7-10 июня 1994 г. // Организация Объединенных Наций. [Электронный ресурс]. Режим доступа: www.notabene.ru/down_syndrome/Rus/declarat.html

7. Шевців З. М. Теоретичні основи інклюзивної педагогіки // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. 2016. Вип. 13(1). С. 152–155

ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Солонська Альона Артурівна

*асистент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки
та дошкільної освіти,*

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

Анотація. У тезах визначено поняття «дитина з особливими освітніми потребами» та «інклюзивне навчання»; охарактеризовано ознаки інклюзивного освітнього середовища, визначено принципи, за якими слід здійснювати корекційно-розвивальну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: інклюзивне навчання, дитина з особливими освітніми потребами, освітнє середовище, корекційно-розвивальна робота.

Важливою проблемою в Україні на сьогоднішній день є пошук шляхів оптимізації процесу освіти дітей з особливими освітніми потребами. Під особливими освітніми потребами розуміють потреби, що виникли у зв'язку з порушенням психофізичного розвитку та обмеженням можливостей освоєння власне освітніх (загальноосвітніх) програм, формування і розвитку навичок життєвої компетенції (соціального адаптування). Це потреби в спеціальних умовах навчання, включаючи технічні засоби, особливий зміст і методи навчання, а також медичні, соціальні та інші послуги.

У зв'язку з цим поширення набуває інклюзивна освіта, яка передбачає, що діти з особливими освітніми потребами мають можливість навчатись у

звичайному дошкільному закладі, школі та виховуватися разом зі своїми ровесниками.

Однак такий варіант навчання дітей з особливими освітніми потребами ставить масову школу і педагогів перед низкою проблем: як організувати урок в інклюзивну класі, які використовувати форми звіту для дитини, як розподілити режим навчального навантаження для дитини, в який час і коли проводити індивідуальні корекційно-розвивальні заняття і безліч інших питань.

Інклюзивне навчання запроваджується відповідно до Конвенції ООН про права дитини, низки Указів Президента України, Закону України «Про освіту» та «Про спеціальну освіту» та ін.

Концепція інклюзивного навчання ґрунтується на роботах вітчизняних науковців, таких як В. Бондар, А. Колупаєва, С. Місяк, Т. Носова, С. Савченко, О. Поляк та інших.

Мета інклюзивної освіти – розбудова інклюзивного суспільства, що дозволяє кожному, незалежно від віку й статі, етнічної належності, здібностей, наявності або відсутності особливостей у розвитку, брати участь у житті суспільства й робити свій внесок в його розвиток [3, с. 7].

Інклюзивна освіта базується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права навчатися за місцем проживання. Інклюзивну освіту, як систему освітніх послуг, має забезпечувати інклюзивна школа – заклад освіти, що адаптує навчальні програми та плани, фізичне середовище, методи та форми навчання, використовує наявні в громаді ресурси, залучає батьків, фахівців для надання спеціальних послуг відповідно до потреб кожної дитини, забезпечує сприятливий клімат в освітньому середовищі [1, с. 6].

Калініченко І. стверджує, що освітнє середовище тільки тоді буде інклюзивним, коли матиме низку ознак:

- спланований і організований фізичний простір, у якому б діти з особливими освітніми потребами могли безпечно пересуватися під час групових та індивідуальних занять;
- наявність сприятливого соціального та емоційного клімату;
- створення умов для спільної роботи дітей, а також надання один одному допомоги в досягненні позитивного результату [2, с. 2].

Корекційно-розвивальну роботу з дітьми з особливими освітніми потребами здійснюють за принципами:

- системності корекційних, профілактичних і розвивальних завдань;
- єдності діагностики та корекції;
- пріоритетності корекції причинного типу;
- урахування вікових, психологічних та індивідуальних особливостей дитини;
- комплексності методів психологічного впливу;
- активного залучення соціального оточення до участі в корекційній програмі;
- опори на різні рівні організації психічних процесів;
- програмового навчання;

- зростання складності, урахування обсягу та ступеня різноманітності матеріалу [4, с. 2-3].

Варто зазначити, що для успішного впровадження інклюзивної форми навчання необхідно є зміна ролі педагога, орієнтації його на позитивне сприймання дітей з особливими освітніми потребами, формулювання вмінь залучати їх до спільних видів діяльності, колективних форм навчання і групового вирішення завдань.

Отже, головна ідея інклюзивної освіти – надання кожній дитині можливостей для результативного навчання. Вона є підходом, який допомагає адаптувати освітню програму та навчальне середовище до потреб дитини з особливими освітніми потребами.

Література

1. Бондар В. І. Діти з особливими потребами у загальноосвітньому просторі: початкова ланка. К.: Просвіта, 2004. 152 с.
2. Калініченко І. О. Інклюзивна освіта. Теорія та практика // Дитина з особливими освітніми потребами. 2016. №7 (19). С. 2.
3. Колушаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи. К.: Самміт-Книга, 2009. 272 с.
4. Лагодюк В. Ю. Організаційно-педагогічні умови інтеграції дітей із особливими освітніми потребами в загальноосвітній простір // Дитина з особливими освітніми потребами. 2016. 5 (17). С. 2-5.

ПІДХОДИ ДОСЛІДНИКІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «САМООСВІТА», «САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ»

Староста Володимир Іванович

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород*

Кемінь Інна Андріївна

*вихователь Петрівського НВК Соловківської сільської ради
Ужгородського району Закарпатської області,
магістрант кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород*

Анотація. Наведено підходи дослідників щодо сутності самоосвітньої діяльності педагогів та відповідні ознаки: усвідомлення необхідності професійного та особистісного самовдосконалення, пізнавальна активність, самостійність, систематичність, рефлексивність тощо.

Ключові слова: самоосвіта, самоосвітня діяльність педагогів, самоосвітня компетентність, професійне та особистісне самовдосконалення.

Входження України до Європейського освітнього простору, сприяє реформуванню усіх ланок національної системи освіти, зумовлює необхідність підготовки фахівців з урахуванням сучасних вимог, формування